

S-III/5/224A/17

पञ्चमं पत्रम्

साहित्यम्

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः 100

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(20×2=40)

1. पदस्य किं लक्षणम्?

अथवा

वाक्यस्य किं लक्षणम्?

2. 'ध्वनन' पदेन किं ज्ञायते?

3. शब्दस्य व्यञ्जना कतिविधा?

4. पदार्थान्वयबोधने का शक्तिः समर्था?

अथवा

रसः ज्ञाप्यः भवति न वा?

5. विभावः कतिविधः?

6. धीरोदात्तनायकस्य लक्षणं किम्?

अथवा

खण्डितानायिकायाः लक्षणं किम्?

7. किं प्रागल्भ्यम्?

8. ध्वनिकाव्यस्य किं लक्षणम् ?

अथवा

‘कारु’ शब्दस्य कोऽभिप्रायः ?

9. काव्यं कतिविधम् ? नामानि लिखत ।

10. तुर्यावृत्तिः का ?

11. सङ्केतः कुत्र गृह्यते ?

12. विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिः कतिविधाः ?

13. धीरोदात्तनायकस्य लक्षणं किम् ?

14. का उपादानलक्षणा ?

अथवा

का स्वीयानायिका ?

15. के सात्त्विकभावाः ? तेषां नामानि लिखत ।

16. शान्त-दयावीरयोः कः भेदः ?

17. यत्परः शब्दः स शब्दार्थः’ इत्यत्र यत्परत्वं किम् ?

18. विप्रलम्भस्य किं लक्षणम् ?

19. ‘विभावानुभावव्यभिचारिप्रतीतिर्हिरसादिप्रतीतेः साधन-
मिष्यते’ इति केनोक्तम् ?

20. रसादीनां बोधे का वृत्तिः अपेक्षिता ?

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

(5×8=40)

21. शब्दशक्तिस्वरूपं लिखत ।

अथवा

संलक्ष्यक्रमध्वनेः किं स्वरूपम्? के च तस्य भेदाः?
तेषां नामानि कानि?

22. नायकानां स्वरूपं वर्णयत ।

23. करुणादावपि रसे जायते यत्परं सुखम् ।

सचेतसामनुभवः प्रमाणं तत्र केवलम् ॥

कारिकेयं व्याख्यायताम् ।

अथवा

विभावेनानुभावेन व्यक्तः सञ्चारिणा मता ।

रसतामेति रत्यादिः स्थायीभावः सचेतसाम् ॥

इत्यस्याः कारिकायाः व्याख्यां कुरुत ।

24. के सात्त्विकाः? सलक्षणं प्रतिपादयत ।

25. नायिकायाः यौवनालङ्कारान् प्रदर्शयत ।

स. अधोलिखितः प्रश्नः समाधेयः ।

(1×20=20)

26. गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्यलक्षणं विलिख्य तद्भेदान् सोदाहरणं
प्रदर्शयत ।

अथवा

लक्षणास्वरूपं तद्भेदांश्च ग्रन्थानुसारं निरूपयत ।

अथवा

आचार्यविश्वनाथस्य व्यक्तित्वं कृतित्वञ्च लिखत ।